

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

HIRDETESEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétnek fel.
Szerkesztőség: és Kiadóhivatal:
Bende Imre-u. 3. sz.

Tarsszerkesztő:
Wagner Anta!

Laptulajd. és fel. szerkesztő:
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Évesz évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér

Lázban az ország.

Békés Bajaiak.

Az egész országban a politikai hullámok magasra csaptak: lázban van a közönség. A kormány ahol csak teheti a törvényhatóságokat szállaltatja meg maga mellett: ezt az ellenzék a népgyűlésekkel ellensúlyozza, másrészt pedig az ellenzék vármegyékben és városokban ugyancsak a törvényhatóságokat állítja sorompóba.

A kormány és ellenzék még most sem fejt ki tulajdonképpen érdemleges küzdelmét. Amint nem lehetett érdemleges küzdelemnek nevezni a választást amely erőszakokkal és alkohollal eszközölt: épügy nem lehetett küzdelemnek nevezni a másik erőszakot az obstrukciót, de legkevesbé lehetett küzdelemnek nevezni a parlamenti erőszakot, azt, hogy az ellenzéki képviselőket a fegyveres erővel egyszerűen kidobták a parlamentből, másrészt pedig őket be sem eresztették. Ez nem volt küzdelem, hanem egyszerű katonai és rendőri brutalitás, a parlament felrugása, tehát abszolutizmus és alkotmánycsiny.

Ami most folyik az országban, az nézetem szerint, még mindig téves nyomon való menetelezés. A kormány és ellenzék érdemleges küzdelme csak normális és nem erőszakos viszonyok között folytatható és dönthető el.

A legnagyobb hibának tartom azt, hogy pártkérdést képez az, valjon helyesülhet-e utólagosan a kormány és Tisza István gróf parlamenti forradalma. Ez nem pártkérdés. Még vagyunk arról győződve, de a jelenségek az egész országban mutatják, hogy nem csak a józan nép a tömeg, de az intelligencia tulnyomó része is, akármilyen pártállásu legyen is, ezt nem helyesülheti. Látnuk az ügyvédi kamarák megnyilatkozását, látnuk a gazdák tüntetését gróf Károlyi Mihály mellett; látnuk, hogy a gyógyszerészek állást foglaltak a kormány ellen. De hisz ez természetes minden higdant gondolkodó egyén fél az erőszaktól, mert ma az erőszakoskodók, akinek a hatalom van a kezében, hol-

nap másé lehet a hatalom és az üldözöből áldozati vad lehet. Hogy mennyire tudatában van ennek maga a kormány is, mi sem igazolja jobban, mint az, hogy Budapesten kicserélték a helyőrséget, nemzetiségi katonákat tettek oda életfentartási ösztönből. Ha már egyszer a katona megtagadja az engedelmisséget; akkor vége az államhatalomnak; akkor nem lehet vele rendelkezni.

Mi következik mindezekből? Ebből nyilvánvaló, hogy erőszakkal kormányozni állandóan nem lehet, hogy az erőszak erőszakot szül, ki lesz erősebb, az mellékes kérdés, mert épügy ha egy ideig az egyik lesz győztes és erőszakkal a szuronyokra örök időnkig nem támaszthatók és el lehet arra készülni, hogy a szuronyt feleje is fordítják. Mindezek mellett gazdasági és kulturális fejlődésről szó sem lehet.

Ilyen viszonyok között nem kellene pártkérdéssé tenni az országban a munkapártiaknak azt, hogy helyese az erőszak vagy sem, hanem igenis pártkülönbség nélkül az erőszakot helyteleníteni kell. Az volna helyes álláspontja az országban a munkapártiaknak, ha azt mondaná: Igenis helytelen volt az erőszak, mi az erőszakos embereket nem támogatjuk, menjenek el. Jöjjenek utalt munkapártiak és csinálják meg az ellenzékkel érintkezésbe lépve a parlamenti, az országos békét, a fejlődés alapjait és akkor küzdjenek érdemlegesen, hogy ami a helyes a nemzetre nézve, egy tiszta választói jog alapján.

Persze ez az én szerény egyéni nézetem. Hogy mivé fejlődik az ellenzék és kormánynak ez időszakos küzdelme; azt semmiféle próféta előre meg nem mondhatja.

Az egész ország lázban ég, mi bajaiak a hullámverésekből csak keveset kapunk. Ennek kettős oka van. Az egyik az, hogy a munkapárt választási győzelme óta az első eset, hogy politikailag helyes utat választottak, amidőn nem hozták be a bizalmi indítványt a törvényhatósági terembe. A másik pedig az ellenzék és a szociálisták komoly és méltóságteljes magatartása, hogy gyűlést nem hívtak össze. Hogy meg-

tudják-e minkét részen óvni a város nyugalmát, vagy pedig az általános láz kényszeríti őket is a küzdelemben való részvételre, az rövidesen el fog dűlni.

Dr. Valentin Emil.

A kórház kibővítése.

Városunknak egyetlen modern intézménye, amelyre bármely kultur város büszke önérzettel hivatkozhatik, az a város végén épült közkórházunk, a legközelebbi modernebb tökéletesebbé válik.

Hogy a város polgársága mennyire átérti a közkórház szükségességét és annak minél szélesebb körű fejlesztését, mi sem bizonyítja jobban mint a pénteki közgyűlés lefolyása.

A közgyűlés tárgysorozatának nagy részét kórházügyek foglalták le. És majdnem minden kórházi pont egy-egy költségvetés befektetést jelentett, amelyet ugyan a kórház pénztára fedez, de mégis, a város, mint erkölcsi testület viseli az anyagi felelőséget. A törvényhatósági bizottság minden tagja annyira jóakarattal tárgyalta a kórház ügyeket, hogy kidomborodott, miszerint itt mindenki átérti a közkórház fejlesztésének szükségességét. Egyetlen ellenzó hang nem emelkedett a kibővítés és a beruházási költségek ellen.

A közkórház ezzel igazán a tökéletesség felé tesz egy hatalmas lépést.

Egy régi viszás helyzet szűnik meg a fertőző pavilon létesítésével. Emlékeztünk még, hogy télen, amikor fellép a járványos gyermekbetegség, a vörheny, a difteria és a kanyaró, ez a gonosz hármas ellensége a gyermekeknek, mennyi baj van a beteg gyermekek elhelyezésével. A legtöbb gyermeket ki kell emelni a családjuk köréből, hogy izolálásával a beteféség terjedésének gátat emeljenek. Azonban a közkórház szűkös befogadó képessége lehetetlenné tette a gyermekek elhelyezését. Szükségessé vált a már rég sürgött fertőző pavilon.

A tüdőbeteg pavilon a tüdőbetegek gondosabb ápolását teszi lehetővé. Míg a bujakóros osztály létesítésével több ágy és terem szabadulván fel, megszűnik az a helyzet, amely a nagyobb hullámszerű kórmozgalom esetén előszokott fordulni a kórházban.

Hosszu riportot írtunk az elmúlt telen arról a tulzsufaltságról, amelyet tapasztaltunk a kórházban. Látnuk betegeket a földön levő szalmaszakokon feküdni, látnuk két-három gyermeket egy szalmaszakon. Ezt az állapotot megszünteti a bujakóros osztály kihelyezése, mert ezzel kibővül a kórház belgyógyászati osztálya.

Most még az elmeorvososztályban uralkodó mai állapotot kellene megszüntetni. A

➡ Mégis a „CSERBA“-féle pörkölt kávé a legjobb ➡

mai berendezése abszolút nem olyan, amely egy modern kórháznak becsületére válhatnék.

Ott is sok a változtatni való és ha az is meglesz, akkor elmondhatjuk, hogy van egy teljesen modern, tökéletes berendezésű intézményünk.

Színház.

Hít és haza.

Hétben játszották Schönherd Hít- és Hazáját nem nagy számban, de előkelő közönség előtt.

Schönherd paraszttípusai ismeretlenek előttünk, nem tudunk küzdelmeikkel, törekvéseikkel együtt érezni, bár a hithűség, a szülői szeretet szétépít a társadalmi osztályok bilincseit és a végén mindenki megérti; a gazdag, szegény, nemes, a paraszt, a katolikus és az evangéliumi hitet való egyaránt. Ebben rejlik a mű ketségtelen nagy kvalitásainak csodálatos mély hatása. A mű tendenciózus irány-dráma, de egy népnek a tragédiája, elfojtott sirása, nem a küzdelme, a tompa, itt-ott rejtelmes láng mindenkit megindít, a nagyszerű színpadi effektusok mindenkit meghatnak. Intenzíven, gazdagon állítja elénk — egyszerű, de lélekbe markoló nyelvvél — a Rott-ok lelkierését, emberi összetudatát, a hitéhez és hazájához ragaszkodó paraszt lelkiismeretének kitörését, a merész, makacs, hajthatatlan verébkét. Sandperger parokizmusig fokozódó szenvedélyét, a császár csatlósának kerhetetlenségét, aki éppen oly harcossá szűz Mária-nak, mint Rott Kristóf az evangéliumi hitnek. Mind határozott karakterek, akik fanatikus hívők, becsületes emberek. Szánakozunk rajtuk, könnyekre fakaszt tragédiájuk, hisz mi csak emberek vagyunk, a tiroli paraszt csak úgy szenved, mint mi, és a halál órájában is titokzatosan imádkoznak: mindenkinek a maga hite szerint. A mindennapi élet tehetetlen vergődésével összeolvad az örök szimbólum, — új emberek jönnek, akik ép úgy szenvednek, mint az elődök, új eszmékkel, amelyeket ép úgy üldöznek majd, mint a régieket és az igazság tökéletes diadala talán hoz majd egy kis vigasztalást, a sötét szívek mellé enyélgő, puha színt is. A munka nagy értéke mellett bizonyít ez is, hogy ezidei irodalmi Nobel-díj legkomolyabb jelöltje. Az előadás igazán nagyszerű volt, Halasi Mariska — bár nem nagy a szerepe — rendkívül finom, mély alakítást nyújtott Rott Kristófné szerepében, egyszerű és mégis káprázatos gazdag művésze feledhetetlenül véste bele a szívekbe az anyai szeretetet, az aggó hűvest, aki mindig együtt érez ferjével a jobban és szerencsétlenebben is. László Gyula — akinek ez egyike legjobb szerepeinek — átérzte szerepének tragikusságát, visszatükröztette játekával, mozdulataival, mimikájával az elfojtott, de később kitörő lelkiismeretet, a nyugtalan, fanatikus paraszt akarat rejét és speci-

alizálta művészetével Schönherd típusát, akit a hithűség olyan magaslatra emel, amelyhez csak az emberi érzés adhat indítóerőt. Melő volt hozzá az öreg Rott szerepében Horváth József, akit most látnunk először nagy és nekiváló szerepben, és örömmel jegyezzük meg, hogy nem közönséges tehetségű színész, akitől még sokat várhatunk. Tallián szintén nagyon jó volt a császár csatlósának szerepében, ugyszintén a többi is Kertész Lajos, Kendi Boriska, Varsa Gyula. Igen kedvesen és bájosan játszott a kicsi Láposi Margitka. Az egész előadás gyorsan gördült s összjáték egyetlen disszonansa Rethy Ödön volt. A rendezés nagyszerűen sikerült.

Riporter.

TELEFONHIREK.

Bpest, 1912. július 2.

Gróf Károlyi Mihály

ma kijelentette egy ujságíró előtt, hogy tegnapelőtti szenzációs nyilatkozatát az ellenzéki pártok egyesüléséről nem öletszerűen tette itt nem szövetkezéssről, hanem egyesülésről van szó, mondotta, s biztosításra veszi, hogy akciója sikerrel is fog járni. Az egyesült pártok legfőbb programmpontja a becsületes választó jog megteremtése, a mostani büns rendszer elsőprése volna.

Kitessékelések a Justh-pártból.

Ugy a Justh párt, mint a többi ellenzéki pártokon kínos feltűnést keltett az utóbbi időben Mádi Kovács János és Klemen Samu Justh-párti képviselőknek a mostani politikai küzdelemben követett magatartása, kik az egész politikai mozgalmak alatt nemcsak hogy nem álltak az egyesült ellenzék mellé, hanem tőle teljesen távol tartották magukat. Emiatt ezelőtt mintegy tíz nappal felszólították őket, hogy lépjenek ki a pártból. Hasonló felszólítást kapott a Kossuth-párti Baross János.

Schönaich a király előtt.

Nagy feltűnést keltett, hogy Schönaich ma egy óránál tovább tartó kihallgatáson volt a király előtt. A kihallgatáshoz különböző kombinációkat fűznek.

A tanítók VII. országos nagygyűlése

ma délelőtt folyt le mintegy 3000 résztvevő jelenlétében. Előökké Muschong

Gézárt választották meg, majd megszerkesztették a miniszterhez terjesztendő feliratot, melynek főbb pontjai, hogy a tanító fizetés végérvényesen rendezesék, továbbá, hogy a tanítókat állami tisztviselőkként kezeltesse. Ekkor a 3000 tanító testületileg az országgház elé vonult, s ott helyezkedett el, hogy a miniszter válaszát bevárja. Lapunk zártáig a miniszter válaszárol értesítést nem kaptunk.

NAPIHIREK.

A megdrágult vasut.

A mai nap nevezetes dátum a magyar közlekedési politikában. A mai nappal megdrágul a vasuti utazás annyira, hogy csak gazdag ember utazhatik luxusból, üdülés és szórakozásból. A közép jövedelmű és a szegény ember csak a legvégső szükség esetén utazhatik a vonaton. Csak akkor, ha az utazás már elkerülhetetlen.

Bajáról Budapestre olyan nagy az áremelkedés, hogy az szinte hihetetlen. A város felterjesztésére a díjak leszállítását illetően még nem jött válasz. Most már igazán a körműnkre égett a dolog, most már itt az ideje, hogy sürgessük a kérésünk elintézését.

Változások a ciszterciták bajai intézetében. Dr. Békely Remig a cisztercita rend főnöke, Kiss Albin és Lulay Simon tanárokat Bajáról Pécsre, dr. Unger Barnabást Egerből és Deáky Honort Pécsről a ciszterciták bajai gimnáziumába helyezte át.

Egyházmegyei hír. Az érseki hatóság Budánovich Lajos bajai káplánt béregi adminisztrátornak nevezte ki.

Eljegyzés. Dr. Baltazár Farkas máv. fogalmazó eljegyezte Köbling Anucit Bajáról.

A bajaszentistváni betörő büntetése. Pittmann Gyula 18 éves bajai betűszedő 1911. október 21-én délelőtt ellopta Markó János bajaszentistváni lakos kapu és konyhaajtó kulcsát, melyekkel délután benyitott az elhagyatott lakásba és ellopott onnan 75 koronát. November 12-én Strikinács János lakásába tört be Pittman, ahonnan egy arany zseborát, arany óraláncot, öt arany gyűrűt, egy drágaköves nyakut és mellűt lopott el. A szabadkai törvényszék ma a két büntetűrt négy hónapi fogházra ítélte a betűszedőt, ki az ítéletet megfelelőbbrezte.

Tűz a Spitzer-féle téglagyárban. Tegnap este riasztó hír terjedt el a városban. Izgatottan lóto-futó emberek azt beszéltek, hogy a Spitzer-féle szeszgyár ég. Szerencsére ez nem volt igaz, mert ez hihetetlen arányokat öthet volna, csupán annyi volt igaz, hogy a Spitzer-féle téglagyár nagy égető kemencejének teteje gyuladt ki, azonban itt sem történt lényegesebb kár. A tűzoltóság

Kékkő, rézkénpor, kénmáj és raffiahanes

legjobb minőségben és legolcsóbb napi árban. :::

Rézkénporló,

szabadalmazott

(Napjegyű.)

PERMETEZŐ

kivehető szélkazánnaal, tökéletes berendezéssel, Vermorel-rendszerű, legjobb minőségű.

Mindenmely permetező alkatrészek kaphatók

DRESCHER GYULA vaskereskedésében BAJÁN.

nagy apparatussal vonult ki, dolguk azonban alig akadt. A kár cirka 600 koronára tehető mely biztosítás útján meg fog térülni.

Felülfizetések. A bajai Munkás-Otthonban összpontosított szakszervezetek által Péter Pál napján tartott mulatságon felülfizettek: Trafikánt Károly 4 K, Hutflusz Vendel 2 K, Fábik József, Stametiz István, Tinusz Antal és Ripityom asztaltársaság 1-1 koronát, mely felülfizetésekért ezután is köszönetet mond a Vigalmi-bizottság.

Ujházi megérkezett. Nem hozzánk kerjük alásan, hanem Budapestre. Tudvaivő, hogy hazánk kitűnő színművésze mintegy két hónappal ezelőtt Nagyváradra utazott, hogy ott tehetséges bájos tanítványával Cserey Dezsőné urasszonnyal együtt lépjen fel a Constantin abbéban. Jelentettük már, hogy Nagyvárad lelkes és műértő közönsége óriási retszéssel honorálta a két mesteri vendégjátékokot. Tegnap azonban megérkezett a Mester Budapestre, és olyan legényesen járt kelt a Gerbeaud asztalai között, hogy a szép aszszonyok mind rajta felejtették a szemüket. A Mester fogta magát és leült egy asztalhoz, s az ő kedves bonhémijával így szólott a főpincérhez: ősém, hozzon nekem egy csésze kávé, de abból a Diadal fajtából melynek eredetijén rajt van a két elefánt és a Diadal kávé tartó szerezzen gyerek. Olyan fajta nekünk nincs mondá a főpincér. Marha, hát hogy lehet az, hogy a legjobb zamatu és legfőiségeseb izü kávéból nem itt kaphatok? Tud meg, hogy ez a legjobb kávék keveréke, mely a tulajdonos saját módszere szerint van konzerválva olyképen, hogy izét és szagát évekig megtartja. Erigy rögtön a fűszeresh, mert addig el sem megyek amíg itt a szemem látára meg nem főzitek a Diadal kávé. Ugy is lön, s a Mester egy óra mulva Diadal kávé ivott a Gerbeaudnál.

FODOR KAROLY,
segédszerkesztő.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

HINTÓ

négyülékes, igen könnyű, új tengelyekkel, egyébként is kifogástalan karban, **eladó.**

Bővebb felvilágosítás

ifj. Wagner Antalnál nyerhető

Hirdetések
jutányos áron felvételnek.

A Goldschmidt-féle gőzmalom mellett lévő Nagy Zsigaféle házban a **korcsmai helyiség** f. évi augusztus hó 1-ére **kiadó.**

Értekezhetni dr. Kiss György ügyvédi irodájában.

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT
KAPHATÓ.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjantétele

(Drescher Gyula-féle házban)

elsőrendű feltételek mellett nyújt

! jelzalogkölesönöket !

! földekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozású alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltebb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik. !

Ha „FORHIN“-nal permetez

I - SZOR
kevesebb
a gond,
II - SZOR
kevesebb
a munka,
III - SZOR
kevesebb,
a munkabér!

mert a „FORHIN“ a sokszorta megjavított BORDÓI KEVERÉK kész állapotban! Nagyon erősen tapad a nedves levelekre is! Bármily hármatnál permetezhet vele! Semmi üledéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat! Kerjen ingyen és bérletve leírást a FORHIN gyártól, Budapest, VI., Váci-ut 93. sz.

ÁLLANDÓ

BUYORKIÁLLÍTÁS

Baján, Erzsébet királyné-utca 7. szám alatt

Rosenfeld Albert ajánlja nagy választékban saját készítményű fa- és kárpitos-butorait meglepő kedvezményes

ár és fizetési feltételek mellett. Diszítésekét és lakberendezéseket kiváló szakmunkáson végzi. Telefonszám 84.

Tanuló

kellő iskolai
képzettséggel

felvétetik

Drescher Gyulánál.

Szünidőben ajánlkozik tanításra

sikeres működési gyakorlattal Bezerédy Géza főg. VI. Bajaszentistván.

Egy jó, tisztességes fiú
azonnal felveszek fényképész tanulónak.
Nesselroth Bernát fényképész.

Eladó.

Új berendezkedés miatt eladó a Központi-Szállodában három billiárd asztal és az összes gázluszter.

Zweig Mór

a Központi-Szálloda tulajdonosa.

A „Központi Szálloda”

utcai ablakait és egy négyszárnyú üvegajtót eladjuk. Goldner Testvérek

A mesterdálnok . . .

Czipóm szép és tökéletes.
Benne jární élvezetes.
Mert ha czipót szegzek, varrok.
Rajt' van

KAUCSUK-SAROK.

Egyszerűen diszes cementlapok □²-ként
2-24 K-tól kezdve
Osiszolt mozaik lapok □²-ként 5 K-tól kezdve
Beton műkölépeső f. mtr.-ként 5 K-tól kezdve
Osiszolt granitt lépeső f. mtr.-ként
10 K-tól kezdve
Beton sirkeret 2 m. hosszú 1 m. széles
15 K-tól kezdve
Beton sirkeret 1 m. hosszú sírfedőlappal
50 K-tól kezdve
Drótbetétes cementesővek 15-100 cm. átmérőig
Kut fedőlapok betonból 20 K-tól kezdve
Kutmedencék betonból 6 K-tól kezdve
Fizmedencék betonból 16 K-tól kezdve
1 kocsi dunai homok hazaszállítva 4 korona.
Mindenféle beton- és műkö munkát elvállal

Grünhut Miksa

Spitzer-féle téglá- és cemetárugyára.

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjeggyű

„DIADAL”

pörkölt kávé

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban e

valódi.

☞ Kapható minden fűszerüzletben. ☞
Óvakodjunk utánzatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbügre.

- 1/4 kilo Diadal pörköltkávé . . . 1 kor. 25 fillér.
- 1/4 kilo Salon Diadal pörköltkávé 1 kor. 35 fillér.
- 1/4 kilo Elite Diadal pörköltkávé . 1 kor. 50 fillér.

☛ Kátrány, carbolineum fedőlemezek és fertőtlenítő szerek nagy raktára ☛

HUSZÁR JÓZSEF

kizárólagos festékkereskedésében, Baján, Fötér.

Saját gyártmányú I. rendű olajfesték kimérve bármely színben 1 kg. 80 fillér.

Mosható. ☛

☛ Tartós és nem ragad. ☛

☛ Mosható.